

Nr.: 12-10/132
Data: 30.11.2018
Pagini: 13

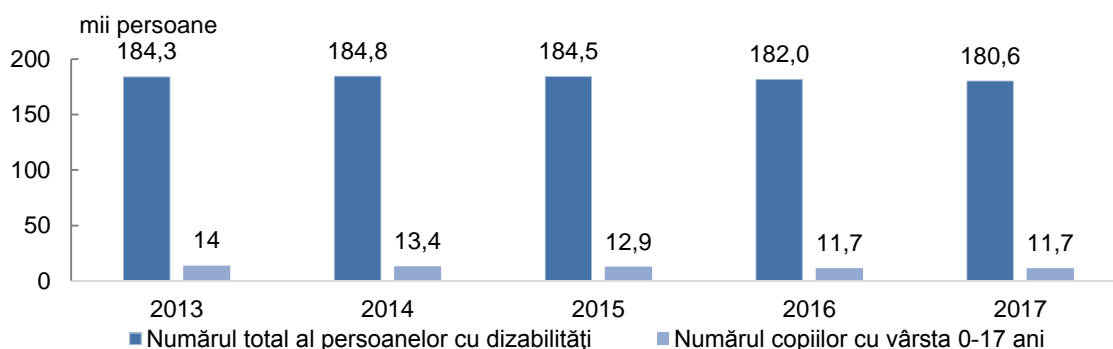
Persoanele cu dizabilități în Republica Moldova în anul 2017

Cu ocazia Zilei Internaționale a Persoanelor cu Dizabilități marcată anual la 3 decembrie, Biroul Național de Statistică prezintă informația privind situația persoanelor cu dizabilități în anul 2017.

Persoanele cu dizabilități reprezintă aproximativ 5 la sută din populația țării

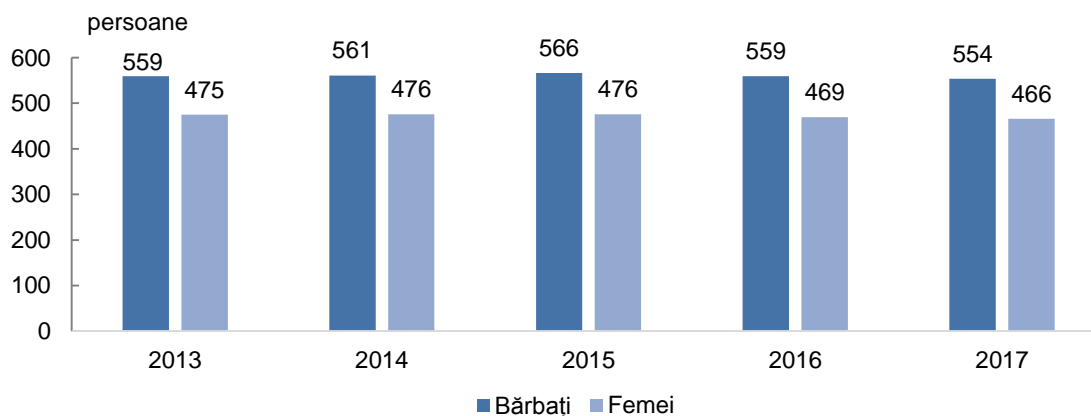
Numărul estimat al persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova este de 180,6 mii persoane, inclusiv 11,7 mii copii cu vârsta de 0-17 ani. Persoanele cu dizabilități reprezintă 5,1% din populația totală a țării, iar copiii cu dizabilități constituie 1,7% din numărul total al copiilor din Republica Moldova.

Figura 1. Numărul estimat al persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova¹, 2013-2017

În medie la 10 mii locuitori revin 509 persoane cu dizabilități și 172 copii cu dizabilități la 10 mii copii în vârstă de 0-17 ani. Aproape fiecare a șaptea persoană cu dizabilitate se încadrează în categoria celor cu dizabilitate severă².

Figura 2. Rata dizabilității la 10 mii locuitori, pe sexe, 2013-2017

¹ Numărul total al persoanelor cu dizabilități este estimat în baza beneficiarilor de pensii pentru dizabilitate și ai alocațiilor sociale conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale.

² Conform legii Nr.60 din 30.03.2012, gradele I, II și III se echivalează cu dizabilitatea severă, accentuată și dizabilitatea medie.

Bărbații predomină în rândul persoanelor cu dizabilități

Ponderea bărbaților în structura persoanelor cu dizabilități este mai mare și constituie 52,4%. La 10 mii bărbați revin în medie 554 bărbați cu dizabilități comparativ cu 466 pentru femei.

Majoritatea persoanelor cu dizabilități primesc pensie de dizabilitate

În structura persoanelor cu dizabilități aflate la evidența organelor de asigurări sociale, pensionarii de dizabilitate reprezintă 73%, iar beneficiarii de alocații circa 27%. Pe parcursul anului 2017, aproximativ 131,9 persoane cu dizabilități au beneficiat de pensii de dizabilitate, inclusiv 0,9 mii persoane cu dizabilități fiind angajați ai organelor de forță³, iar 48,6 mii persoane au beneficiat de alocații sociale, dat fiind faptul că nu întrunesc condițiile necesare pentru obținerea pensiei.

Persoanele cu dizabilități preponderent sunt din mediul rural

Persoanele cu dizabilități în proporție de 62 la sută sunt din mediul rural, iar comparativ cu anul 2013 ponderea lor s-a majorat cu 1,1 p.p. Astfel, rata dizabilității pentru mediul rural constituie 555 persoane la 10 mii locuitori, comparativ cu 442 persoane cu dizabilități la 10 mii locuitori din mediul urban.

Dizabilitatea survine după vârsta de 30 ani și în principal cauzată de boli obișnuite

În numărul total al pensionarilor cu dizabilități, cu excepția organelor de forță, predomină persoanele care au vârsta de 55-64 ani - 42,0% și 30-54 ani - 36,2%. Dacă ne referim la cauza care a determinat dizabilitatea, constatăm că, în proporție de 96 la sută din cazuri, dizabilitatea a survenit în urma unei boli obișnuite și în circa 2 la sută din cazuri pe motiv de boală profesională și accidente de muncă (vezi tabelul 1). Aproape fiecare al zecelea pensionar are dizabilitate severă.

Tabelul 1. *Repartizarea pensionarilor cu dizabilități pe categorii și grupe de vârstă, 2013-2017*

	2013	2014	2015	2016	2017
Total pensionari de dizabilitate, mii	136,4	136,7	136,3	135,4	131,0
inclusiv (%):					
pe motiv de boală obișnuită	95,9	96,1	96,3	96,4	96,4
pe motiv de boală profesională și accidente de muncă	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7
participanți la lichidarea avariei de la Cernobîl	1,4	1,4	1,4	1,3	1,4
militari în termen	0,7	0,6	0,4	0,5	0,5
Distribuția pensionarilor de dizabilitate pe grupe de vârstă, (%)					
16-29 ani	1,5	1,4	1,4	1,3	1,1
30-54 ani	43,3	41,5	39,9	38,4	36,2
55-64 ani	40,9	41,0	41,1	41,2	42,0
65 și peste	14,3	16,1	17,6	19,1	20,7

Beneficiari de alocații sociale de dizabilitate sunt preponderent persoanele cu dizabilități din copilărie

În anul 2017, se atestă o creștere a numărului de persoane cu dizabilități - beneficiari de alocații sociale cu 3,3% comparativ cu anul 2013. Aproape fiecare al doilea beneficiar este o persoană cu dizabilitate din copilărie, iar fiecare al patrulea beneficiar este copil în vârstă de până la 18 ani. Femeile reprezintă 40,7% în structura beneficiarilor, iar persoanele din mediul rural reprezintă circa 67,0%.

³ Începând cu 01.01.2017, angajații organelor de forță sunt incluși în numărul total al pensionarilor, fiind la evidența Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Tabelul 2. Numărul persoanelor cu dizabilități - beneficiari de alocații sociale de stat, 2013-2017

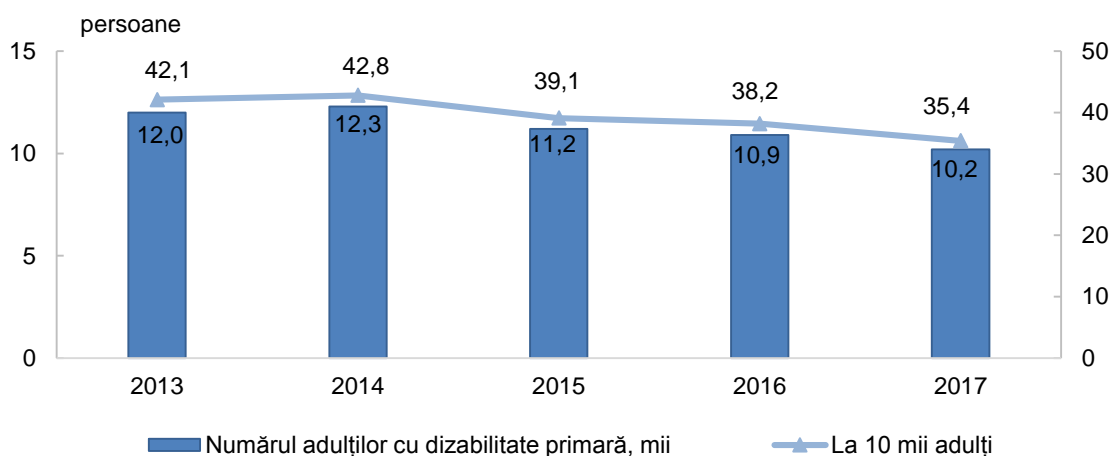
	2013	2014	2015	2016	2017
Total beneficiari, mii	47,1	47,3	47,3	45,7	48,6
inclusiv pe categorii (%):					
Persoane cu dizabilități	13,0	14,0	15,1	15,5	19,8
Persoane cu dizabilități din copilărie	57,3	57,6	57,5	58,8	56,2
Copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani	29,7	28,4	27,4	25,7	24,0

Dizabilitatea primară

Numărul persoanelor recunoscute pentru prima dată cu dizabilitate în descreștere

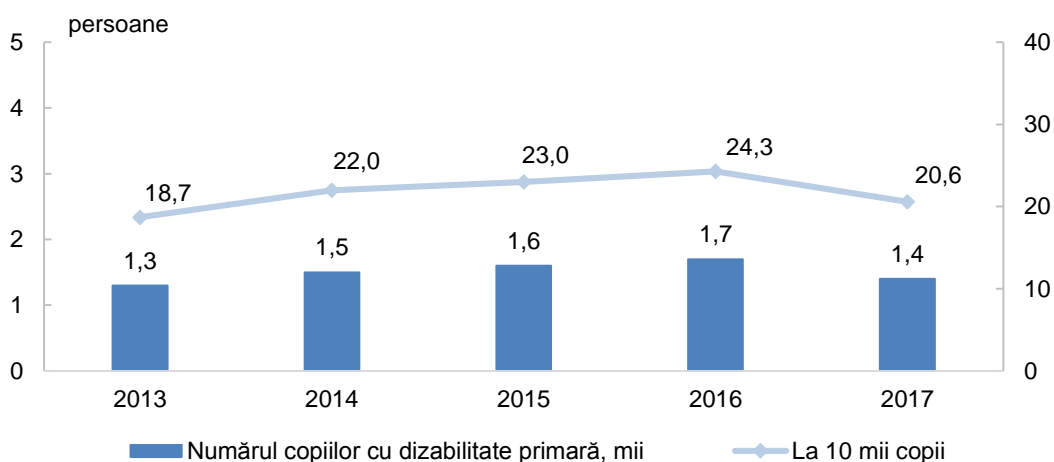
Conform datelor Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, în anul 2017 s-au adresat pentru a fi expertizate 14,3 mii persoane. Dintre acestea, au fost recunoscute cu dizabilitate primară 11,6 mii persoane (81%), inclusiv 10,2 mii adulți (79%) și 1,4 mii copii (96%).

Figura 3. Adulți cu dizabilitate primară la 10 mii locuitori în vârstă de 18 ani și peste, 2013-2017

Astfel, în anul 2017 în medie la 10 mii locuitori în vârstă de 18 ani și peste revin 35 persoane recunoscute cu dizabilitate primară, comparativ cu 42 persoane la 10 mii locuitori în anul 2013. La 10 mii copii revin 21 cazuri noi de dizabilitate, comparativ cu 19 cazuri la 10 mii copii în anul 2013.

Figura 4. Copii cu dizabilitate primară la 10 mii copii în vârstă de până la 18 ani, 2013-2017

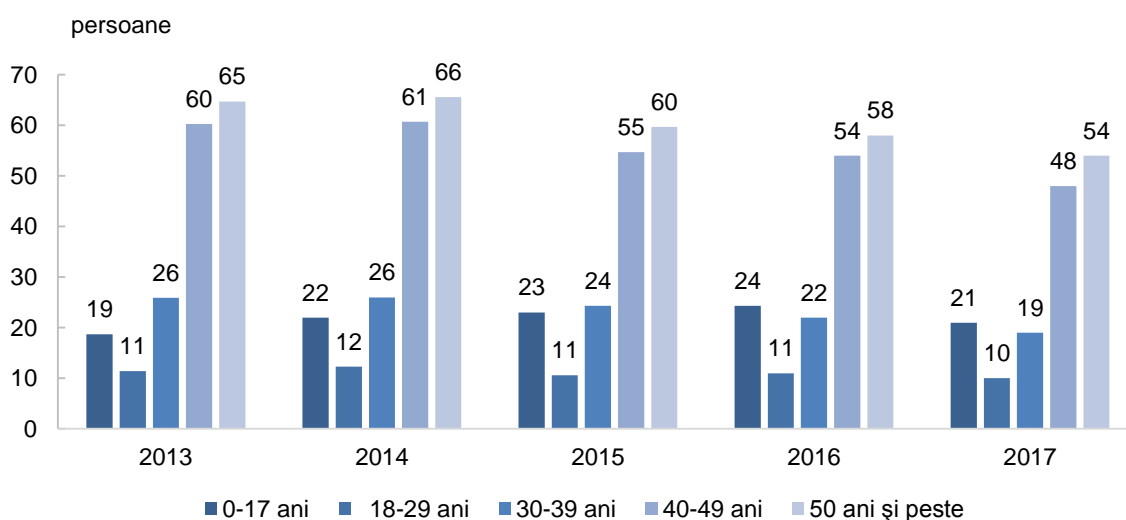

Rata dizabilității primare este mai mare în rândul bărbaților și persoanelor cu vârsta de peste 50 ani

În structura persoanelor cu dizabilitate primară predomină bărbații cu o pondere de 62% față de 38% pentru femei. Rata dizabilității primare la bărbați constituie 42 cazuri la 10 mii bărbați și 24 cazuri la 10 mii femei.

Pe măsura înaintării în vârstă crește și riscul survenirii dizabilității, astfel încât rata dizabilității primare pentru persoanele care au depășit vârsta de 50 ani constituie 54 persoane la 10 mii locuitori de vârsta respectivă.

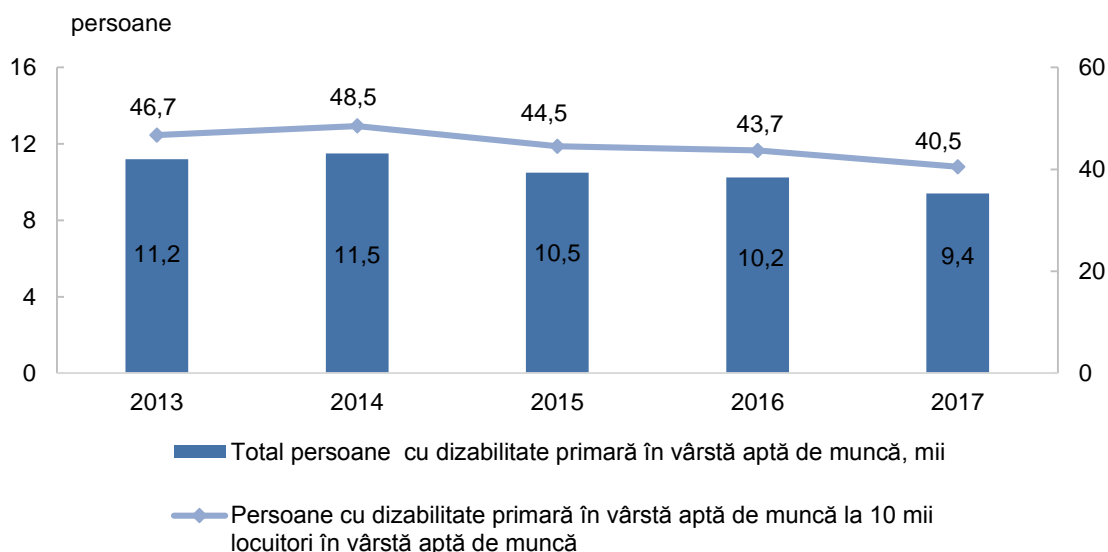
Figura 5. Rata dizabilității primare pe grupe de vârstă la 10 mii locuitori de vârsta respectivă, 2013-2017

Majoritatea adulților recunoscuți cu dizabilitate pentru prima dată sunt în vârstă aptă de muncă

Circa 92 la sută din persoanele cu dizabilitate primară sunt în vârstă aptă de muncă, iar circa 64 la sută din ei sunt din mediul rural. Rata dizabilității primare în cazul persoanelor în vârstă aptă de muncă a înregistrat tendințe ușoare de scădere în ultimii ani. În anul 2017, la 10 mii locuitori în vârstă aptă de muncă revin circa 40 persoane cu dizabilitate primară.

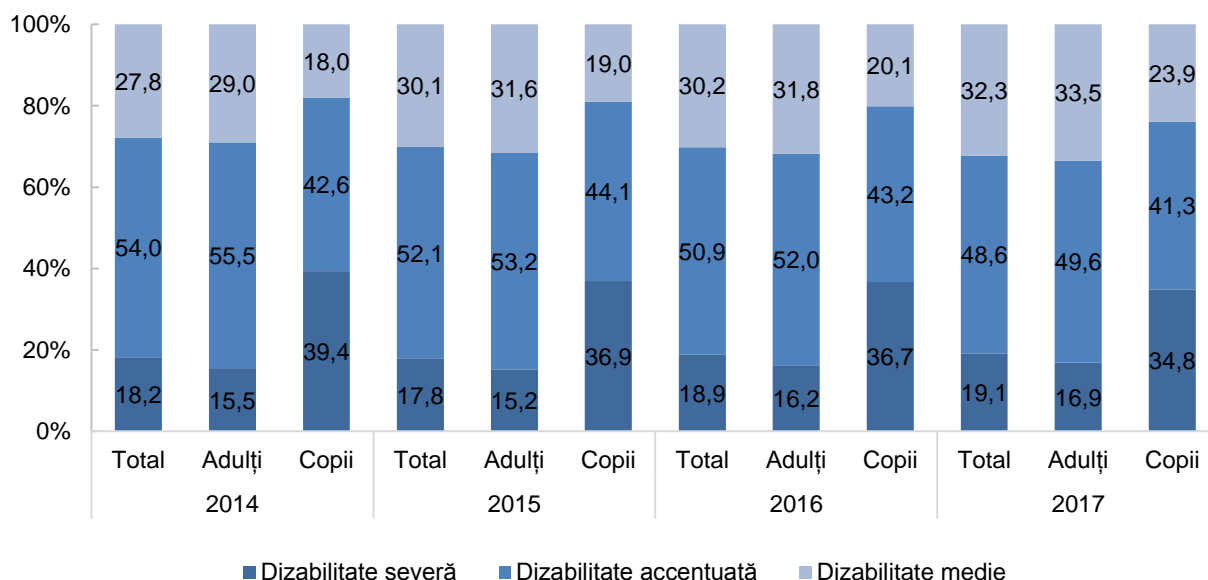
Figura 6. Persoane cu dizabilitate primară în vârstă aptă de muncă, 2013-2017

Majoritatea persoanelor recunoscute cu dizabilitate pentru prima dată au dizabilitate accentuată

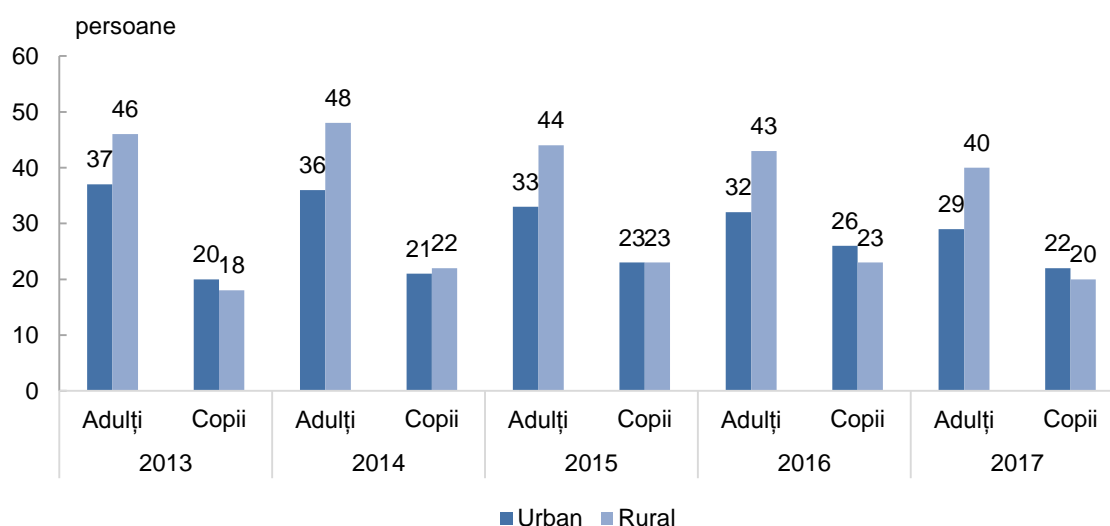
Conform gradului de dizabilitate menționăm că 19,1% sunt persoane cu dizabilitate severă (gradul I), 48,6% cu dizabilitate accentuată (gradul II) și 32,3% cu dizabilitate medie (gradul III). Totodată, în structura persoanelor cu grad sever de dizabilitate, ponderea femeilor constituie 34,4%, 38,2% din persoanele cu dizabilitate accentuată și 41,0% din total persoane cu dizabilitate medie. Comparativ cu anii precedenți ponderea persoanelor cu dizabilitate accentuată a scăzut, dar a crescut în cazul persoanelor cu dizabilitate severă și medie.

Figura 7. Structura persoanelor cu dizabilitate primară după gradul de dizabilitate, 2014-2017

Rata dizabilității primare este mai mare în mediul rural constituind 63,0% în anul 2017. În ultimii ani atât la adulți cât și la copii se constată o reducere a ratei dizabilității primare atât în mediul urban cât și în mediul rural.

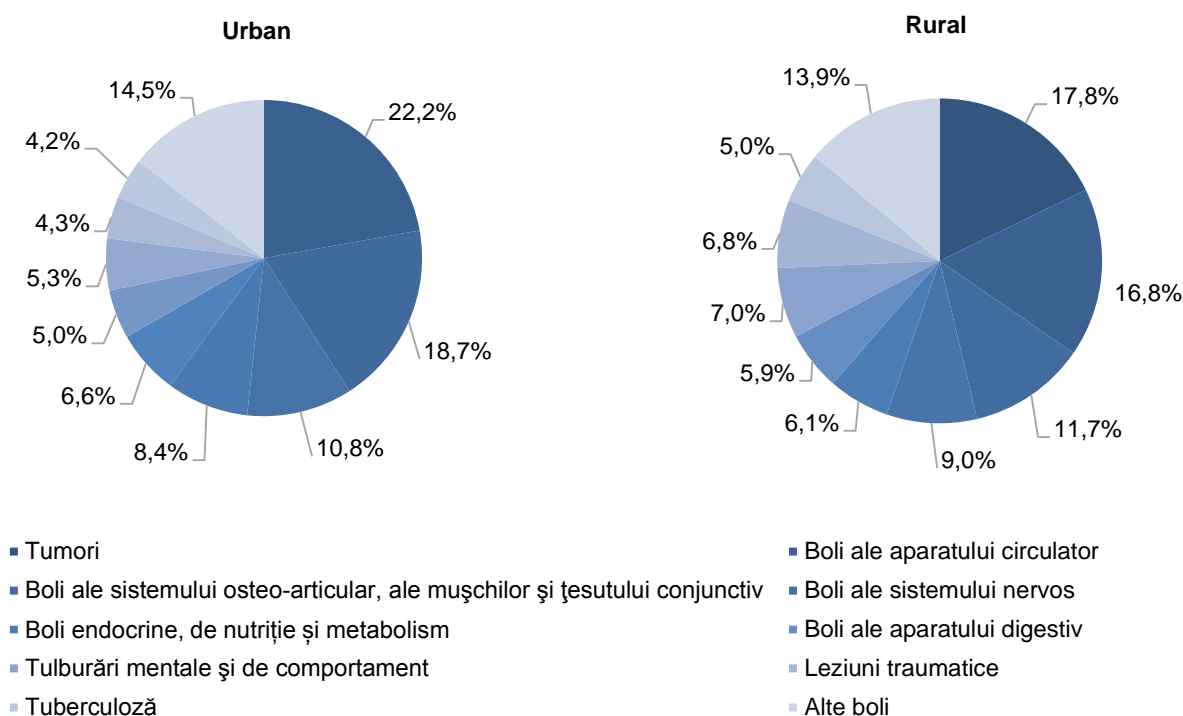
Figura 8. Rata dizabilității primare la 10 mii locuitori, pe medii de reședință, 2014-2017

Dizabilitatea primară este determinată în principal din cauza tumorilor și bolilor aparatului circulator

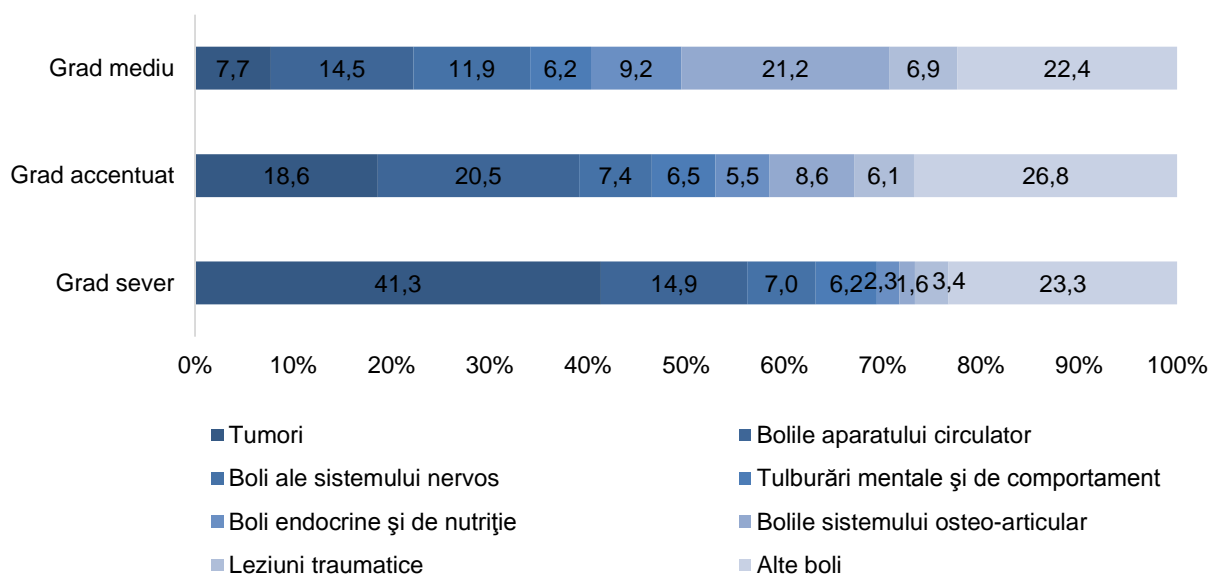
Cauzele principale care determină dizabilitatea primară sunt tumorile (19,4%), bolile aparatului circulator (17,5%), după care urmează bolile sistemului osteo – articular, ale mușchilor și țesutului conjunctiv (11,4%). În cazul a peste o mie de persoane, dizabilitatea primară a survenit din cauza bolilor sistemului nervos (8,8%), iar în circa șapte sute cazuri din cauza bolilor endocrine, de nutriție și metabolism (6,3%). Atât pentru populația din mediul urban cât și pentru cea din mediul rural în structura dizabilității primare predominante rămân a fi tumorile (22,2% și respectiv 17,8%).

Figura 9. Structura persoanelor cu dizabilitate primară după maladii și mediu de reședință, în anul 2017

În anul 2017, printre principalele maladii care determină dizabilitatea severă sunt tumorile - 41,3%, 14,9% din cazuri sunt determinate de bolile aparatului circulator, după care urmează bolile sistemului nervos – 7,0%. Dizabilitatea accentuată este acordată preponderent persoanelor care suferă de boli ale aparatului circulator – 20,5%, tumori – 18,6% și boli ale sistemului osteo-articular, ale mușchilor și țesutului conjunctiv– 8,6%. În cazul dizabilității medii în topul afecțiunilor se plasează bolile sistemului osteo-articular, ale mușchilor și țesutului conjunctiv- 21,2%, bolile aparatului circulator – 14,5% și sistemului nervos – 11,9%. În categoria altor boli sunt incluse boli ca tuberculoza, bolile ochiului și anexelor, bolile aparatului respirator, care însă ocupă ponderi mai mici în structura dizabilității primare.

Figura 10. Structura dizabilității primare după grade și forme de boală, în anul 2017

Dizabilitatea la o vârstă mai timpurie este determinată în principal din cauza malformațiilor și tulburărilor mentale și de comportament

În cazul copiilor, cauza principală a dizabilității o constituie malformațiile congenitale (26,1%) și tulburările mentale și de comportament (24,0%), iar în cazul persoanelor adulte, începând cu 18 ani și peste, preponderent din cauza tumorilor. Astfel, pentru persoanele cu vârsta 18-29 ani, dizabilitatea primară a fost stabilită în proporție de 16,1% din cauza tumorilor și 14,4% din cauza tulburărilor mentale și de comportament. Persoanele cu vârsta 30-39 ani cel mai des au fost recunoscute cu dizabilitate având tumori (18,8%) și tuberculoză (12,5%). Pentru grupul de vârstă 40-49 ani în top sunt tumorile (22,3%) și bolile aparatului circulator (13,5), iar începând cu vârsta de 50 ani, dat fiind faptul că, structura morbidității generale a populației în vârstă este dominată de bolile caracteristice acestei vârste, respectiv și dizabilitatea primară este determinată în cea mai mare măsură de boli ale aparatului circulator (26,9%), după care urmează tumorile (22,3%).

Dizabilitatea repetată și fără termen de reexpertizare

Numărul persoanelor reexpertizate a crescut în ultimii 5 ani

Dizabilitatea repetată reprezintă expertizarea repetată a capacităților vitale pentru aprecierea reabilitării sau agravării stării de sănătate a persoanei și re acordarea gradului de dizabilitate. Pe parcursul anului 2017 au fost expertizate repetat 48,9 mii persoane, cu 8,7% mai mult comparativ cu anul 2013 (45,0 mii persoane). Ponderea persoanelor reîncadrate în grad de dizabilitate după reexpertizare, rămâne practic constantă, constituind 98,6% în anul 2017.

Numărul persoanelor cu dizabilitate stabilită fără termen⁴ de reexpertizare manifestă o ușoară creștere

Dizabilitatea fără termen de reexpertizare în anul curent a fost stabilită pentru 4,0% din total persoane cu dizabilitate primară (459 persoane) și pentru 14,8% (7126 persoane) din cei reîncadrați într-un anumit grad de dizabilitate. Totodată, din numărul total al persoanelor încadrate repetat în grad de dizabilitate fără termen de reexpertizare 6,6% sunt copii și câte 8,6% sunt femei în vârstă de 57 ani și peste și bărbați cu vârsta de 62 ani și peste.

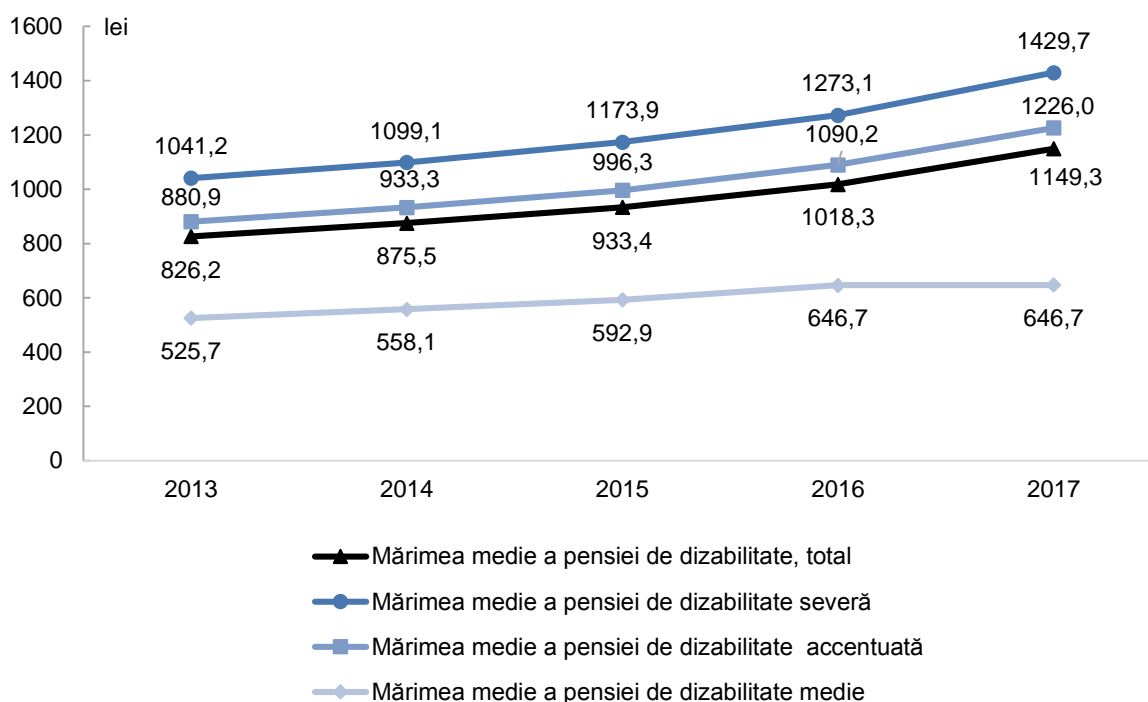
⁴ La copiii dizabilitatea este stabilită doar pentru perioada de până la 18 ani.

Protecția socială a persoanelor cu dizabilități

Mărimea medie a pensiei persoanelor cu dizabilități este mai mică decât mărimea medie a pensiei per total

Mărimea medie a pensiei de dizabilitate⁵ în anul 2017 a constituit 1149,3 lei, comparativ cu 1527,9 lei pentru total pensionari. În funcție de gradul de dizabilitate mărimea acesteia variază de la 646,7 lei pentru persoanele cu dizabilitate medie până la 1429,7 lei pentru cele cu dizabilitate severă. Comparativ cu anul 2013 mărimea medie a pensiei de dizabilitate s-a majorat în medie cu 39,1%, în timp ce mărimea medie a pensiei per total a crescut cu 49,7%. Pentru participanții la lichidarea avariei de la Cernobâl și militari în termen mărimea medie a pensiei a constituit 2590,5 lei.

Figura 11. Mărimea medie a pensiei de dizabilitate după categorii de pensii, 2013-2017

Mărimea medie a pensiei de dizabilitate acoperă valoarea minimumului de existență în proporție de 62 la sută

Valoarea minimumului de existență, în anul 2017, a constituit în medie pe lună pentru o persoană 1862,4 lei, astfel mărimea medie a pensiei de dizabilitate face posibilă acoperirea minimumului de existență în proporție de 61,7% (vezi anexa, tabelul 5). Pensia medie de dizabilitate severă acoperă minimumul de existență în proporție de 76,8%, pensia medie de dizabilitate accentuată – 65,8% iar cea de dizabilitate medie – 34,7%.

Fiecare al patrulea pensionar de dizabilitate primește o pensie cu quantum minim

Pensie de dizabilitate cu quantum minim primesc 23,7% din pensionari de dizabilitate. Comparativ cu anul 2013, ponderea acestora s-a redus cu 5,9 p.p. Circa 60% din acești pensionari au dizabilitate accentuată. Quantumul minim al pensiei de dizabilitate severă constituie 720,8 lei, 672,7 lei în cazul pensiei de dizabilitate accentuată și 480,5 lei pentru pensia de dizabilitate medie. Respectiv, acestea acoperă într-o proporție și mai mică valoarea minimumului de existență: 38,7% în cazul pensiei minime de dizabilitate severă, 36,1% în cazul pensiei minime de dizabilitate accentuată și 25,8% pentru pensia minimă de dizabilitate medie.

⁵ Cu excepția pensionarilor participanți la lichidarea avariei de la Cernobâl, militarilor în termen și organelor de forță.

Alocații sociale mai mari primesc copiii cu dizabilități severe și persoanele cu dizabilități severe din copilărie

Persoanele cu dizabilități care nu îndeplinesc condițiile necesare pentru obținerea unei pensii beneficiază de anumite prestații sociale sub formă de compensații, alocații, ajutor social, etc. În anul 2017, mărimea medie a **alocației sociale de stat** a constituit 436,6 lei, fiind în creștere cu 70,0% față de anul 2013. Cuantumul alocației este mai mare la copiii cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani (615,2 lei) și persoanele cu dizabilități severe din copilărie (599,9 lei).

Mai puțini beneficiari de alocații de îngrijire, alocații lunare, suport financiar comparativ cu anul precedent

Persoanele cu dizabilitate severă beneficiază și de **alocație pentru îngrijire**. În anul 2017 aceasta s-a majorat, constituind 769,8 lei. De această alocație, au beneficiat aproape 15,1 mii persoane cu dizabilități. De o alocație în mărime de 500 lei beneficiază persoanele cu dizabilități severe, imobilizate la pat, care au suferit în urma catastrofei de la Cernobil.

Persoanele cu dizabilități de război beneficiază de **alocații lunare de stat**. În anul 2017, numărul acestor beneficiari a constituit 2,7 mii persoane cu dizabilități. Mărimea medie a acestor alocații constituie 579,1 lei. Pentru o persoană cu dizabilitate severă cuantumul acestei alocații este de 715,6 lei, pentru cei cu dizabilitate accentuată – 568,6 lei și dizabilitate medie – 505,9 lei.

Totodată, de **suport financiar** au beneficiat 151,7 mii persoane cu dizabilități a căror cuantumul după indexarea pensiei nu a depășit 1500 lei. Pentru o persoană cu dizabilitate severă cuantumul acestei alocații este de 180 lei, pentru cei cu dizabilitate accentuată – 120 lei și dizabilitate medie – 100 lei.

Pentru compensarea parțială a călătoriilor în transportul public urban, suburban și interurban, sunt alocate **compensații pentru servicii de transport**, cuantumul mediu al căreia constituie 46 lei/lunar pentru persoanele cu dizabilități severe și copii cu dizabilități și 23 lei/lunar pentru persoanele cu dizabilități accentuate. În anul 2017, au beneficiat de aceste compensații 151,6 mii persoane cu dizabilități și 15,3 mii persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor.

Pe parcursul anului 2017, circa 44 mii persoane au beneficiat de ajutoare materiale în mărime medie de 665,0 lei, iar 7,1 mii de familii care au la întreținere copii cu dizabilități au beneficiat de ajutoare în mărime medie de 617,0 lei.

Servicii sociale

Serviciile sociale primare se acordă la nivel de comunitate și au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate care pot cauza marginalizarea sau excluziunea socială. Cantinele de ajutor social, au menirea de a oferi beneficiarilor aflați în dificultate prânzuri, pe parcursul anului 2017 activând 68 cantine sociale, care au deservit în medie 3,9 mii persoane lunar, inclusiv persoane cu dizabilități (comparativ cu 7,7 mii în anul 2016).

Serviciile sociale specializate pot fi prestate atât la nivel comunitar, cât și raional sau național. În anul 2017, activau 15 centre de zi, 12 centre de plasament temporar, 35 centre multifuncționale, 6 centre de reabilitare socio-medicală și 32 centre de plasament de lungă durată care au prestat servicii sociale lunar pentru 7,4 mii persoane/familii adulte, vârstnici, inclusiv persoane cu dizabilități.

Tabelul 3. *Evoluția numărului de beneficiari pe unele tipuri de servicii sociale specializate, 2014-2017*

	2014		2015		2016		2017	
	Total servicii dezvoltate	Număr de beneficiari	Total servicii dezvoltate	Număr de beneficiari	Total servicii dezvoltate	Număr de beneficiari	Total servicii dezvoltate	Număr de beneficiari
Echipe mobile	18	396	19	518	19	583	22	612
Locuință protejată Casa comunitară	9	34	9	34	9	26	17	89
Respiro	11	72	12	81	9	51	15	88
	5	177	5	177	6	216	6	153

Serviciile sociale cu specializare înaltă includ o combinație dintre serviciile socio-medicale specializate. Aceste servicii sunt prestate inclusiv în cele 6 instituții rezidențiale destinate persoanelor adulte cu dizabilități și celor 2 instituții pentru copii. În anul 2017, de serviciul acestor instituții au beneficiat circa 2,3 mii persoane în etate și cu dizabilități intelectuale și psihosociale.

Copii cu necesități speciale⁶

Majoritatea copiilor cu cerințe educaționale speciale sunt integrați în școlile obișnuite

În anul de studii 2017/18 în instituțiile de învățământ din țară au fost înscriși 10589 elevi cu cerințe educaționale speciale și dizabilități, inclusiv 9840 elevi în instituții de învățământ general și 749 elevi – în școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică.

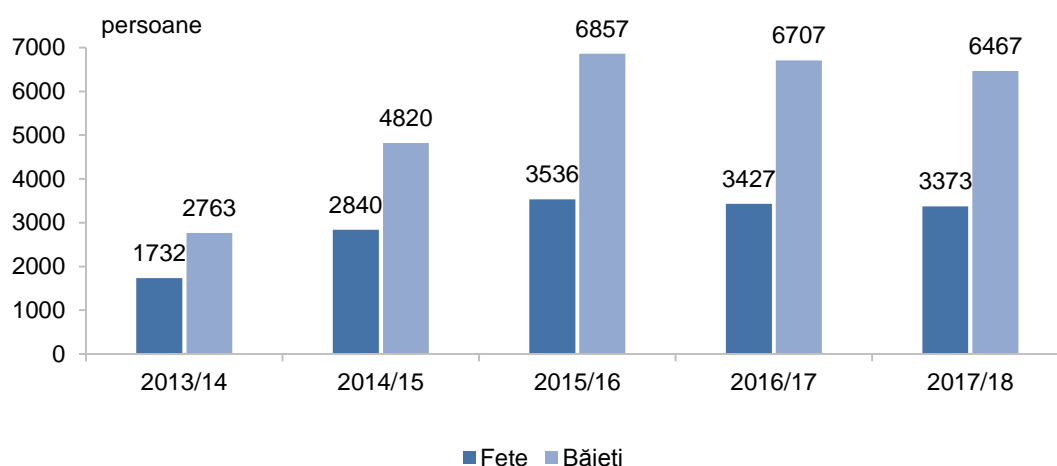
Tabelul 4. *Elevi cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități, după tipul instituției, 2013/14-2017/18*

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Total	6 302	9 198	11 426	10 990	10 589
Instituții de învățământ general	4 495	7 660	10 393	10 130	9 840
Școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică	1 807	1 538	1 033	860	749

În instituțiile de învățământ general au fost integrați 8415 copii cu cerințe educaționale speciale și 1425 copii cu dizabilități, numărul cărora s-a diminuat cu 2,9% comparativ cu anul de studii 2016/17. Mai mult de o treime din elevii cuprinși în învățământul general sunt fete, ponderea lor micșorându-se pe parcursul ultimilor 5 ani cu 4,2 puncte procentuale.

⁶ Sunt incluși atât copiii cu dizabilități cât și cei cu cerințe educaționale speciale

Figura 12. Elevii cu cerințe educaționale speciale și cu dizabilități din învățământul general pe sexe, 2013/14-2017/18

Numărul elevilor din școlile pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică (14 unități) a înregistrat o tendință de micșorare de la 1807 persoane în anul de studii 2013/14 până la 749 în 2017/18, majoritatea elevilor fiind cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală – 59,1%.

Persoanele cu dizabilități pe piața forței de muncă

Accesul persoanelor cu dizabilități pe piața muncii este limitat

Rata de participare pe piața forței de muncă a persoanelor cu dizabilități a constituit 19,7% în comparație cu 49,2% la persoanele fără dizabilitate. Printre bărbații cu dizabilități rata de activitate a fost de 20,3%, iar în cazul femeilor de 19,0%. În mediul urban rata de participare a constituit 16,8% și în mediul rural - 21,5%.

Rata șomajului (conform definiției Biroului Internațional al Muncii) la persoanele cu dizabilități a fost de 2,9% față de 4,1% în rândul șomerilor fără dizabilitate.

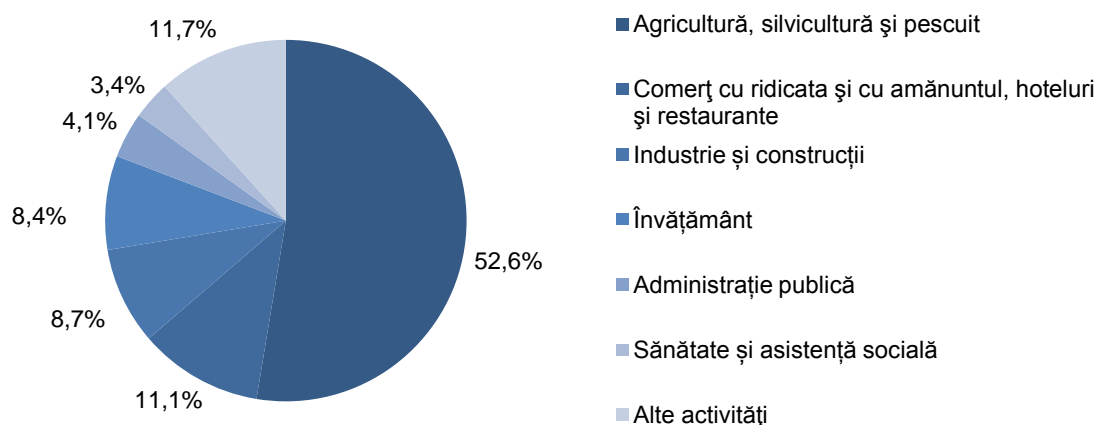
Rata de ocupare a persoanelor cu dizabilități este de două ori mai mică comparativ cu cea a persoanelor fără dizabilități

Persoanele cu dizabilități sunt ocupate într-o proporție mult mai mică: în timp ce rata de ocupare a persoanelor fără dizabilitate este de 47,2%, în rândul persoanelor cu dizabilități aceasta constituie doar 19,1%. La bărbați acest indicator a înregistrat 19,7%, la femei, respectiv 18,5%. Rata de ocupare a persoanelor cu dizabilități din mediul rural a fost mai înaltă (21,1%) în comparație cu cea din mediul urban (16,0%).

Persoanele cu dizabilități sunt ocupate mai mult în agricultură

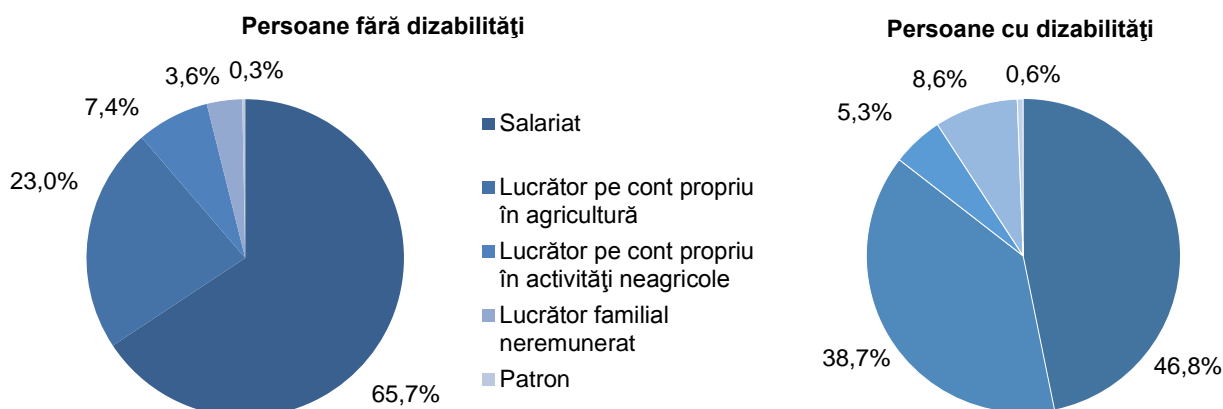
Din distribuția persoanelor ocupate cu dizabilități pe activități economice rezultă că majoritatea acestora lucrează în sectorul agricol (52,6%). La fel, într-o proporție mai mare aceste persoane se regăsesc în activitățile de comerț cu ridicata și cu amănuntul, hoteluri și restaurante (11,1%), urmate de activitățile din industrie și construcții (8,7%) și învățământ (8,4%).

Figura 13. *Repartizarea persoanelor ocupate cu dizabilități pe activități economice, în anul 2017*

Din totalul persoanelor ocupate cu dizabilități, salariații alcătuiesc 46,8%, comparativ cu 65,7% în cazul persoanelor fără dizabilități. Marea majoritate a salariaților lucrează în mediul urban (54,8% din total salariați). Pe de altă parte, persoanele ocupate non-salariați se regăsesc în principal în mediul rural (87,1% din total non-salariați). Ponderele persoanelor ocupate pe cont propriu în agricultură este mai mare la persoanele cu dizabilități și constituie 38,7% comparativ cu 23,0% în cazul persoanelor fără dizabilități.

Figura 14. *Structura persoanelor cu dizabilități ocupate, după statutul profesional, în anul 2017*

Nivelul de trai al gospodăriilor cu persoane cu dizabilități

Din total gospodării care au în componență persoane cu dizabilități, fiecare a patra gospodărie este formată doar din persoane cu dizabilități

În anul 2017 din total gospodării, 16,5% au avut în componența lor cel puțin o persoană cu dizabilitate. Din aceste gospodării, 26,2% erau formate doar din persoane cu dizabilități, iar restul 73,8% fiind gospodării în componența cărora erau și alte persoane. Majoritatea gospodăriilor cu persoane cu dizabilități sunt gospodăriile în componența cărora persoana cu dizabilitate este un adult și doar în cazul a 6,1% din gospodării, persoana cu dizabilități este copilul. În cazul a 10,6% din gospodării în componență erau 2 persoane cu dizabilități, fiind înregistrate și cazuri cu 3 persoane și mai mult (0,5% din total gospodării cu persoane cu dizabilități).

Gospodăriile cu persoane cu dizabilități sunt mai puțin dotate cu utilități

Gospodăriile cu persoane cu dizabilități rămân a fi în condiții mai puțin avantajoase în ceea ce privește nivelul de dotare și confort al locuințelor. Astfel, aceste gospodării dispun de apeduct în

interiorul locuinței în proporție de 66,1% comparativ cu 67,9% în cazul gospodăriilor fără persoane cu dizabilități, grup sanitar în interiorul locuinței (WC) este disponibil pentru 39,0%, comparativ cu 46,2% în cazul celor fără persoane cu dizabilități. Cu un nivel mai mic de dotare a gospodăriilor cu principalele utilități se confruntă în special persoanele cu dizabilități din mediul rural care, în proporție de 50,5% dispun de apeduct în interiorul locuinței, comparativ cu 88,9% în mediul urban și doar 15,7% dispun de grup sanitar în interiorul locuinței (WC) față de 73,1% în mediul urban.

Gospodăriile cu persoane cu dizabilități mai rar își apreciază nivelul de trai ca fiind bun sau foarte bun

Prezența cel puțin a unei persoane cu dizabilitate în gospodărie influențează nivelul de trai al acesteia. Astfel, gospodăriile care nu au în componență persoane cu dizabilități mai frecvent apreciază nivelul de trai ca fiind foarte bun sau bun (14,4%), pe când cele cu persoane cu dizabilități mai rar apreciază nivelul de trai ca fiind bun sau foarte bun (7,5%). La fel e și în cazul aprecierii nivelului de trai comparativ cu anul precedent, unde ponderea celor care trăiesc mai rău este mai mare pentru gospodăriile cu cel puțin o persoană cu dizabilitate (14,0% față de 9,3% în cazul gospodăriilor fără persoane cu dizabilități).

- [Anexă](#) (5 tabele .xls)

Persoană de contact:

Liubovi Stoianov
șef al direcției statistica serviciilor sociale și condițiilor de trai
tel. 0 22 73 15 68